

Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO: plan inzake compensatie Gelders

Natuurnetwerk en versterking Groene Ontwikkelzone

Opgesteld door: ir. M.R. van Vuurde | Datum: 09-06-2023 | Projectnummer: 622.167.60

1. Inleiding

Aanleiding voor dit document is het voornemen van Zinzia Zorggroep om het bestaande zorggebouw 'De Emmapleinen' op het landgoed Oranje Nassau's Oord in de gemeente Wageningen te behouden en te blijven inzetten voor de groter en zwaarder wordende zorgvraag van ouderen binnen de regio. Dit voornemen wijkt af van het oorspronkelijke voornemen om het gebouw De Emmapleinen te slopen en nieuwbouw te realiseren, een plan dat in 2017 is vastgelegd in het (vigerende) bestemmingsplan. In dat bestemmingsplan is De Emmapleinen 'wegbestemd' en zou de door sloop vrijkomende plek (de footprint van De Emmapleinen is 2.775 m²) een inrichting als siertuin krijgen. De nieuwbouw is inmiddels gerealiseerd.

Ten behoeve van dit voornemen wordt het gebouw De Emmapleinen opnieuw voorzien van een bouwvlak. Het gebouw is gelegen in de Groene Ontwikkelingszone (hierna: GO). Daarnaast worden voor deze ontwikkeling 46 extra (reserve)parkeerplaatsen aangelegd westelijk van de Grote Laan, in het Gelders Natuurnetwerk (hierna: GNN) en Natura2000. Verder worden er 17 nieuwe parkeerplaatsen (plus 5 voor omwonenden) gerealiseerd langs de Kortenburg, binnen de GO. Voor deze ontwikkelingen is een bestemmingsplanherziening nodig. In het kader van deze bestemmingsplanherziening dient onder meer getoetst te worden aan de regels uit de Omgevingsverordening Gelderland die betrekking hebben op het GNN en de GO en dient een plan opgesteld te worden inzake compensatie van het GNN en versterking van de GO. Hiervoor is voorliggend document opgesteld. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op het GNN en in hoofdstuk 3 op de GO. In hoofdstuk 4 wordt voor de volledigheid kort ingegaan op de uitbreiding van de parkeerstrook langs de Grote Laan in Natura2000, waarbij wordt verwezen naar het rapport 'QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen' (De Groene Ruimte, november 2020) waarin wordt aangegeven dat deze ontwikkeling in ecologisch opzicht niet leidt tot een significant negatief effect.

2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het NNN is het landelijke netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In het GNN is natuur een leidende functie. Nieuwe ontwikkelingen of activiteiten binnen het GNN zijn mogelijk, mits er geen nadelige gevolgen zijn voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang voor het gebied of als de negatieve gevolgen voor de kernkwaliteiten volledig gemitigeerd en voor de oppervlakte volledig gecompenseerd worden, zodat per saldo geen sprake is van negatieve gevolgen.

In het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (2017) is langs de westzijde van de Grote Laan een functieaanduiding voor parkeren opgenomen met een totale grootte van ruim 0,05 ha (zie

afbeelding 1). Deze langsparkerstrook ligt in het GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze'. Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan wordt de parkeerstrook in de lengte (aan de noordzijde) en in de diepte (aan de westzijde) uitgebreid tot een strook met een oppervlakte van in totaal circa 0,1 ha (ca. 180 m x 5,5 m), met in de nieuwe situatie in totaal 25 parkeerplaatsen op roostermatten en 41 reserveparkeerplaatsen op gras. Dat betekent dat de parkeerstrook binnen het GNN iets minder dan 0,05 ha groter wordt. Ter plaatse van de parkeerstrook is het aangewezen natuurbeheertype 'N16.03 Droog bos met productie' (zie afbeelding 2). In werkelijkheid bestonden de gronden waar de parkeerstrook langs de Grote Laan wordt uitgebreid in de uitgangssituatie niet uit bos maar uit een intensief gemaaid grasberm met enkele jonge bomen, met een lage natuurwaarde (zie afbeelding 3 voor de oude situatie).

Afbeelding 1 (links): het reeds vergunde deel van de parkeerstrook aan de boszijde van de Grote Laan: het gebied binnen de stippellijn in het groene vlak (functieaanduiding 'parkeerterrein' in het vigerende Bestemmingsplan Kortenbug 4, ONO uit 2017). Afbeelding 2 (rechts): de kaart bij het 'Natuurbeheerplan 2023 Provincie Gelderland' (bron: geoportaal.gelderland.nl). Daarop is de locatie van de parkeerstrook in de nieuwe situatie aangeduid met een rode omkadering. De parkeerstrook ligt in het GNN en het natuurbeheertype ter plaatse is 'N16.03 Droog bos met productie'.

Afbeelding 3: uitgangssituatie met een intensief gemaaide grasberm met een rij jonge bomen op de locatie waar (reserve)parkeerplaatsen op roostermatten worden gerealiseerd, aan de boszijde van de Grote Laan.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.1 Instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk

Artikel 2.39 (bescherming kwaliteit Gelders natuurnetwerk)

1. Voor zover een bestemmingplan van toepassing is op het Gelders natuurnetwerk wordt een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toegelaten als die geen nadelige gevolgen kan hebben voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang als bedoeld in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.
2. Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte als die in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 worden gecompenseerd:
 - a. buiten het Gelders natuurnetwerk; of
 - b. in het Gelders natuurnetwerk op gronden die op de ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan zijn aangeduid met code N00.01.

Artikel 2.45 (onderzoek kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk)

1. Bij een nieuwe activiteit of ontwikkeling in het Gelders natuurnetwerk doet de initiatiefnemer onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de kernkwaliteiten, oppervlakte en samenhang van het Gelders natuurnetwerk.
2. Bij het onderzoek worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige:
 - a. actuele en potentiële natuurwaarden;
 - b. bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten; en
 - c. ecologische samenhang.

3. Voor zover de nieuwe activiteit of ontwikkeling daar effect op kan hebben, worden bij het onderzoek betrokken de in het gebied aanwezige:
- kwaliteit van lucht, water en bodem;
 - mate van stilte, rust en duisternis; en
 - landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en bodemkundige waarden, alsmede het reliëf.

❖ Gevolgen voor de kernkwaliteiten

De uitbreiding van de parkeerstrook heeft geen nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten (zie afbeelding 4) van het GNN-gebied gezien de kleinschaligheid en de aard van de uitbreiding. De overgang tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn wordt niet aangetast door de ligging van de parkeerplaatsen achter de bebouwing op het landgoed. Op de andere kernkwaliteiten heeft het verruimen van de parkeerstrook evenmin invloed. Onder 'Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.2 Compensatie natuur binnen Gelders natuurnetwerk' (zie hieronder) wordt inzicht gegeven in hoe de fysieke natuurcompensatie bijdraagt aan het versterken van de kernkwaliteiten en de ontwikkelingsdoelen van het GNN.

ALGEMEEN	Nr.	67
	Gebiedsnaam	Wageningen - Wolfheze
KERNKWALITEITEN	natuur en landschap	• Overgangen tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn met de dorpen en enges van Wageningen, Renkum en Heelsum • onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe • Parel/A-locatie bos Wageningse Berg: plateaubos en helling met overgangen van wintereiken-beukenbos naar essen- iepenbos en schietwilgenbos • Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn; op de Wageningse Berg onbebouwde contactzone • Renkumse Heide en Reyserskamp: open ontginning op sandrvlakte, deels weer teruggegeven aan de natuur • leefgebied das • leefgebied steenuil • cultuurhistorische waarden van de landgoederen (o.a. Oranje-Nassau's Oord, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels, sprengen en beken en boerderijen • abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
	aardkundige waarden	• +/- Stuwwal van Lunteren - Wageningen; Sandr van Wolfheze
	waardevol open gebied of verkaveling	• +
	parel	• +
	natte landnatuur	• nee
ONTWIKKELINGSDOELEN	natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)	• ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild • vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N225 en spoorlijn • ontwikkeling heidevelden, oude bossen en cultuurhistorische gebruiksvormen (hakhout) • ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden • ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën • ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen • ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen (Celtic fields) en beheersvormen • ontwikkeling van geleidelijke overgangen in het landschap langs de voet van de Veluwe: bosjes, singels, beken en graslanden

Afbeelding 4: kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (bron: Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, provincie Gelderland).

❖ Gevolgen voor de oppervlakte

Er is geen sprake van nadelige gevolgen voor de oppervlakte omdat de uitbreiding van de parkeerstrook met (iets minder dan) 0,05 ha in overeenstemming met paragraaf 2.6.2 van de Omgevingsverordening Gelderland wordt gecompenseerd. De compensatie vindt plaats buiten het bestaande GNN (zie hieronder onder 'Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.2 Compensatie natuur binnen Gelders natuurnetwerk').

❖ Gevolgen voor de (ecologische) samenhang

De uitbreiding van de parkeerstrook ligt aan de rand van het GNN en de overige delen van het GNN blijven onderling verbonden. Er zijn dan ook geen nadelige effecten op de ecologische samenhang van het GNN.

❖ Effecten op (bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen) beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten en (andere) actuele en potentiële natuurwaarden

In de uitgangssituatie bestonden de gronden waar de parkeerstrook langs de Grote Laan wordt uitgebreid niet uit bos maar uit een intensief gemaaid grasberm met enkele jonge bomen, met een lage natuurwaarde (zie afbeelding 3 voor de oude situatie). Mogelijk wordt de strook sporadisch bezocht door vleermuizen, marterachtigen, eekhoorn, egel, bosmuis, rosse woelmuis en/of hazelworm en broeden er algemeen voorkomende vogels in de bosrand, maar de strook herbergt geen beschermde verblijfplaatsen en is geen essentieel onderdeel van leefgebied van beschermde soorten en/of soorten van nationale Rode lijsten (zie ook het rapport 'QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen' van bureau De Groene Ruimte uit november 2020).

Gezien de ligging langs de Grote Laan zijn de potenties voor het ontwikkelen van natuurwaarden ook niet hoog op deze plek. Om toch de natuurwaarde ter plaatse te vergroten worden de aanwezige bomen gehandhaafd en wordt er een boom toegevoegd in de nieuwe situatie. Aanvullend wordt er een natuurlijke zoom-/mantelvegetatie achter de parkeerstrook aangeplant in de bosrand, over een oppervlakte van (180 x 5 meter =) 0,09 ha, met inheemse/gebiedseigen beplanting (zie blz. 18, 19, 46, 47 van de rapportage "Landschappelijke inpassing te behouden zorggebouw 'De Emmappleinen' op landgoed Oranje Nassau's Oord" van KuiperCompagnons uit maart 2022; hierna: 'landschapsplan'). Per saldo zal de natuurkwaliteit op de locatie in de praktijk dan ook alleen maar groter worden.

❖ Effect op de kwaliteit van lucht, water en bodem en op de mate van stilte, rust en duisternis

De kleinschalige uitbreiding van de parkeerstrook op roostermatten heeft geen wezenlijke effecten op de kwaliteit van lucht, water en bodem. Op stikstof (depositie op Natura2000, dat ter plaatse overlapt met het GNN) wordt apart ingegaan in de toelichting van het bestemmingsplan. Omdat deze parkeerplaatsen alleen overdag gebruikt worden en gelegen zijn nabij het cluster van bebouwing op het landgoed heeft de kleinschalige uitbreiding van de parkeerstrook evenmin een wezenlijk effect op de stilte, rust en duisternis in het GNN-gebied. De lichtinval in het bos door koplampen van auto's wordt ten opzichte van de uitgangssituatie beperkt door de aanleg van de boszoom achter de parkeerplaatsen.

❖ Effect op de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en bodemkundige waarden, alsmede het reliëf

De uitbreiding van de parkeerstrook heeft geen invloed op geomorfologische en bodemkundige waarden of op het reliëf. In het landschapsplan is uitgebreid ingegaan op de landschappelijke inpassing van de parkeerstrook langs de Grote Laan (zie blz. 18, 19, 46, 47 van het landschapsplan). Deze wordt - zoals hierboven aangegeven - ingepast met een 5 meter brede zoom- en mantelvegetatie als natuurlijke overgang naar het bos. Dat past binnen het concept van het landschapsplan voor de cultuurhistorisch-landschappelijke opzet waarin is uitgegaan van een meer cultuurlijke landgoedtuin 'binnen' (oostelijk van) de Grote Laan en een natuurlijk landgoedbos 'buiten' (westelijk en noordelijk van) de Grote Laan.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.2 Compensatie natuur binnen Gelders natuurnetwerk

Artikel 2.48 (compensatieplan bij fysieke natuurcompensatie)

1. *De initiatiefnemer onderbouwt de wijze waarop fysieke natuurcompensatie plaatsvindt in een compensatieplan.*
2. *Het compensatieplan geeft in ieder geval inzicht in:*
 - a. *hoe verzekerd is dat de fysieke natuurcompensatie wordt uitgevoerd;*
 - b. *hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de fysieke natuurcompensatie plaatsvinden;*
 - c. *hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd;*
 - d. *de locatie waar de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders natuurnetwerk plaatsvinden; en*
 - e. *de locatie waar gecompenseerd wordt.*

Artikel 2.49 (termijn uitvoering fysieke natuurcompensatie)

De initiatiefnemer voert de fysieke natuurcompensatie uit:

- a. *binnen vijf jaar na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; of*
- b. *voor het begin van de activiteit als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt.*

Artikel 2.50 (fysieke natuurcompensatie)

1. *De omvang van de fysieke natuurcompensatie is gelijk aan de oppervlakte van het aangetaste areaal, vermeerderd met de volgende toeslag:*
 - a. *geen toeslag bij natuur met een ontwikkeltijd van vijf jaar of minder;*
 - b. *1/3e deel van de oppervlakte bij natuur met een ontwikkeltijd tussen vijf en 25 jaar;*
 - c. *2/3e deel van de oppervlakte bij natuur met een ontwikkeltijd tussen 25 en 100 jaar; of*
 - d. *een door Gedeputeerde Staten te bepalen oppervlakte bij natuur met een ontwikkeltijd van meer dan 100 jaar.*
2. *De compensatie wordt uitgevoerd in overeenstemming met bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen.*
3. *Voor de ontwikkeltijd per natuurbeheertype geldt de periode genoemd in bijlage Ontwikkeltijd natuurbeheertypen.*

4. *Planologische verankering van fysieke natuurcompensatie vindt plaats in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan als waarin de wijziging van de bestemming wordt geregeld, die de aanleiding vormt voor de compensatie.*
5. *De uitvoering van de compensatie wordt verzekerd door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan, waarin wordt bepaald dat:*
 - a. *alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden als de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of zo mogelijk een kortere termijn, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en*
 - b. *de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan in stand worden gehouden.*
6. *In afwijking van het vijfde lid, onder a, geldt dat als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt, alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan nadat de maatregelen conform het compensatieplan zijn uitgevoerd.*

❖ Compensatieplan: de locatie waar de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders natuurnetwerk plaatsvinden

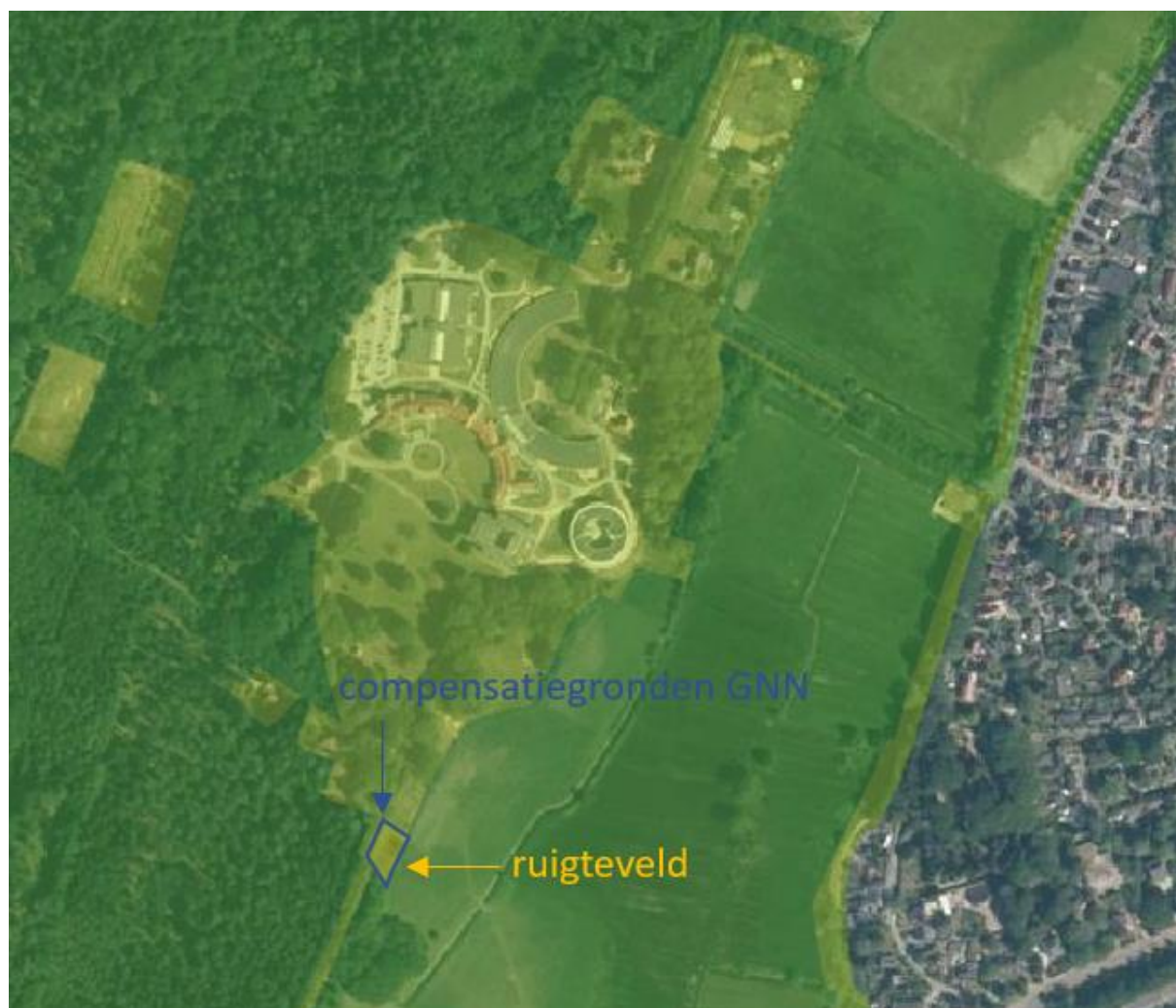
Zie de tweede alinea van dit hoofdstuk 2 en zie afbeeldingen 1, 2 en 3 voor de locatie waar de parkeerstrook binnen het GNN wordt uitgebreid. De locatie ligt niet in een ecologische verbindingszone en er is op deze locatie geen sprake van aantasting van de kwaliteit van natte landnatuur, omdat deze ter plaatse niet aanwezig is.

❖ Compensatieplan: de omvang van de fysieke natuurcompensatie

Er is sprake van oppervlakteverlies aan areaal GNN van (iets minder dan) 0,05 ha dat in het Natuurbeheerplan 2023 is aangewezen voor natuurbeheertype 'N16.03 Droog bos met productie'. Uit de 'bijlage Ontwikkeltijd natuurbeheertypen' bij de Omgevingsverordening Gelderland volgt dat dit natuurbeheertype een ontwikkeltijd heeft tussen 25 en 100 jaar en daarom geldt een toeslagfactor van 2/3e deel van de oppervlakte. Dit betekent dat de fysieke compensatie een omvang dient te hebben van minimaal 0,083 ha. Hier wordt aan voldaan: er wordt 0,085 ha aan fysieke natuurcompensatie gerealiseerd.

❖ Compensatieplan: de locatie waar gecompenseerd wordt

De fysieke natuurcompensatie van 0,085 ha wordt gerealiseerd nabij het plangebied en - conform artikel 2.39 lid 2 onder a - buiten het bestaande GNN: ten zuiden van het hertenkamp, tussen de oprijlaan vanaf de N225 en het Renkums Beekdal (zie afbeelding 5). In de uitgangssituatie bestonden deze gronden uit intensief gemaaid, soortenarm grasland (zie afbeelding 6). Deze gronden sluiten aan op bestaande delen van het GNN en zijn gelegen op de overgang van het bos naar het Renkums Beekdal. Daardoor draagt de natuurcompensatie zoveel mogelijk bij aan de samenhang van het GNN. De compensatie wordt gerealiseerd op een locatie buiten verstoringszones van nieuwe of bestaande verstoringsbronnen (bebouwing, wegen), dit terwijl de te compenseren strook GNN is gelegen nabij de bebouwing op het landgoed en direct grenst aan de Grote Laan.

Afbeelding 5: het blauw omlijnde vlak geeft de gronden aan waar compensatie van het GNN plaatsvindt. Op de kaart is het huidige GNN donkergroen en de huidige GO lichtgroen; het vlak met de fysieke natuurcompensatie valt binnen de huidige GO (bron: ruimtelijkeplannen.nl). Ter versterking van de natuurkwaliteit wordt op de compensatiegronden een ruigteveld ontwikkeld.

Afbeelding 6: de uitgangssituatie op de plek waar de fysieke natuurcompensatie plaatsvindt door de aanleg van een ruigteveld.

- ❖ De compensatie wordt uitgevoerd in overeenstemming met bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen en versterkt de kernkwaliteiten en de ontwikkelingsdoelen van het GNN
Op de 0,085 ha compensatiegronden wordt het natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' ontwikkeld. Dit is in overeenstemming met de bijlage 'Gelijkwaardige natuurbeheertypen' bij de Omgevingsverordening Gelderland (zie afbeelding 7). Uit deze bijlage volgt dat een 'droog bos met productie' vervangen mag worden door een 'ruigteveld', omdat natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' evenals het te vervangen natuurbeheertype 'N16.03 Droog bos met productie' een droog natuurbeheertype is, maar uit een hogere categorie. Met andere woorden: natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' heeft een grotere natuurwaarde en op deze wijze wordt de natuurkwaliteit van het GNN ook in kwalitatieve zin per saldo versterkt. Het ontwikkelen van natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' draagt bovendien bij aan de volgende kernkwaliteiten van het GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (zie afbeelding 4):
 - 'leefgebied das': voor dassen zijn ruigtevelden van belang om te foerageren;
 - 'leefgebied steenuil': ook voor steenuilen zijn ruigtevelden van belang om te foerageren;
 - 'Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn': een ruigteveld op deze locatie biedt dekking voor kleine zoogdieren, reptielen en amfibieën die zich verplaatsen tussen de bossen van de Veluwe en de uiterwaarden van de Neder-Rijn, via het Renkums Beekdal. Daarbij is van belang dat Zinzia in overleg met de provincie onder de N225 een brede faunapassage aanlegt in combinatie met paddenpoelen (zie bijlage 1), waardoor het Renkums Beekdal en de uiterwaarden van de Neder-Rijn met elkaar worden verbonden. Het betreft een onderdoorgang met een

breedte van 30 meter onder de weg door. Deze maatregelen vinden plaats binnen het bestaande GNN maar leveren wel degelijk een grote bijdrage aan het versterken van de natuurkwaliteit van het GNN.

Het ontwikkelen van natuurbeheertype 'N12.06 Ruigteveld' draagt daarnaast bij aan de volgende ontwikkelingsdoelen van het GNN-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (zie afbeelding 4):

- 'ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild': vooral voor kleiner wild biedt een ruigteveld op deze locatie dekking, direct grenzend aan de Renkumse Poort;
- 'ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden': het ontwikkelen van een ruigteveld vormt een natuurlijke, gevarieerde en geleidelijke overgang van de bosrand van de Veluwe bossen naar het meer culturele beekdal met kruiden- en faunarijke graslanden;
- 'ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën': een ruigteveld - zeker op de overgang van de bossen naar het beekdal - is een waardevol biotoop voor vlinders, reptielen en amfibieën.

Gelijkwaardige natuurbeheertypen

- Natuurbeheertypen uit hetzelfde vak zijn gelijkwaardige natuur en kunnen elkaar compenseren.
- Natuurbeheertypen mogen ook vervangen worden door een beheertype uit een hogere categorie, waarbij geldt dat Water alleen vervangen kan worden door Water, Droog door Droog en Vochtig door Vochtig.
- Categorie 1 is de laagste en categorie 3 is de hoogste categorie.
- In categorie 3 staan natuurbeheertypen met een sterretje. Deze mogen wel als compensatie gerealiseerd worden, maar mogen niet aangetast worden.

Categorie 1: algemene natuur	water	droog
niet bos	rivier beek (beek en bron) kranswierwater zoete plas	kruidenrijk, faunarijke grasland wintergastenweide droge heide glanshaverhooiland
bos	vochtig bos met productie zachthoutoibos (rivier en beekbegeleidend bos)	dennenbos droog bos met productie

Categorie 2: bijzondere natuur	vochtig	droog
niet bos	moeras vochtige heide vochtig hooiland zuur ven of hoogveenven nat schraalland vochtig weidevogelgrasland	kruidenrijke, faunarijke akker zandverstuiving droog schraalland bloemdijk ruigteveld
bos	haagbeuk-essenbos hoog- en laagveenbos vochtig hakhout en middenbos	eiken-beukenbos droog hakhout park-stinzebos

Afbeelding 7: 'bijlage Gelijkwaardige natuurbeheertypen' bij de Omgevingsverordening Gelderland (Categorie 3 is niet afgebeeld hier). De bijlage laat zien dat een 'droog bos met productie' vervangen mag worden door een 'ruigteveld'.

- ❖ Compensatieplan: hoe verzekerd is dat de fysieke natuurcompensatie wordt uitgevoerd en de termijn van uitvoering
Het ruigteveld wordt reeds ontwikkeld (sinds 2021) door een omschakeling in het maaibeheer (zie hieronder). Er komen nu al spontaan soorten op als ratelaar en havikskruid.
- ❖ Compensatie-/beheerplan: hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd
Het ruigteveld wordt ontwikkeld door een omschakeling in het maaibeheer van 1 x per maand maaien naar 1 x per jaar. Daarbij wordt het maaisel afgevoerd. Dit beheer wordt door Zinzia meegenomen in het beheer van het Renkums Beekdal als dit gemaaid wordt. Met het vrijgekomen maaisel worden de broeihopen voor de ringslang in stand gehouden (zie de versterkingsmaatregelen onder hoofdstuk 3. Groene Ontwikkelingszone (GO)).
- ❖ Compensatieplan: hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de fysieke natuurcompensatie plaatsvinden
Monitoring van en rapportage over de uitvoering is niet van toepassing, omdat de fysieke natuurcompensatie reeds is uitgevoerd (voordat het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld). Het beheer valt onder het reguliere beheer van Zinzia en wordt daarom niet apart vastgelegd.
- ❖ Hoe de planologische verankering van de fysieke natuurcompensatie plaatsvindt
De fysieke natuurcompensatie vindt plaats in het plangebied van het Bestemmingsplan Buitengebied (gemeente Wageningen, november 2014). De gronden van de compensatie hebben de bestemmingen 'Bos' en 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap'. Beide bestemmingen maken het mogelijk een ruigteveld te ontwikkelen.
- ❖ Hoe de uitvoering van de compensatie wordt verzekerd
In het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO is een voorwaardelijke verplichting opgenomen, waarin wordt bepaald dat:
 - a. alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden als de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of zo mogelijk een kortere termijn, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en
 - b. de maatregelen overeenkomstig het compensatieplan in stand worden gehouden.

Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.5a Wijzigingsbevoegdheid begrenzing

Artikel 2.54a (wijziging begrenzing Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone)
Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone wijzigen:

1. *voor een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone, voor zover:*
 - a. *de kernkwaliteiten van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone behouden blijven; en*
 - b. *de oppervlakte van het Gelders natuurnetwerk ten minste gelijk blijft;*
2. *voor de toepassing van paragraaf 2.6.1; of*

3. *voor zover er op 17 oktober 2014 sprake was van een onherroepelijk bestemmingsplan met daarin bestemmingen die strijdig zijn met de begrenzing van het Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.*

❖ Wijziging begrenzing Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.54a lid 2 van de Omgevingsverordening Gelderland is hier van toepassing. Het deel van de GO waar de fysieke natuurcompensatie van het GNN wordt uitgevoerd (ontwikkelen van 0,085 ha ruigteveld) wordt omgezet in GNN, voor de toepassing van paragraaf 2.6.1 uit de Omgevingsverordening (zie hierboven onder 'Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.1 Instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders natuurnetwerk' en afbeelding 5).

Aanvullend wordt in het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO de bestemming veranderd van de gronden tussen het hertenkamp en het Renkums Beekdal van 'Maatschappelijk' naar 'Bos' (zie het groene vlak op afbeelding 8). Deze gronden hebben een oppervlakte van ruim 1,0 ha en liggen in de GO (zie afbeelding 9). Door de bestemmingswijziging zijn de bestaande en nieuw te ontwikkelen natuurwaarden op deze gronden beter beschermd. Hoewel dat niet noodzakelijk is om te voldoen aan de compensatie-eis zouden deze gronden eventueel ook (deels) onderdeel kunnen worden van het GNN. Van belang is daarbij wel dat op een deel van deze gronden versterkingsmaatregelen worden uitgevoerd voor de GO (zie hierna onder hoofdstuk 3. Groene Ontwikkelingszone (GO)).

Afbeelding 8 (links): het groene vlak geeft de locatie weer waar in het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO de bestemming verandert van 'Maatschappelijk' naar 'Bos'. Afbeelding 9 (rechts): hetzelfde vlak is met blauw omlijnd op de kaart van het GNN (donkergroen) en de GO (lichtgroen); het vlak valt binnen de huidige GO (bron: ruimtelijkeplannen.nl). Deze gronden kunnen - aanvullend aan de locatie waar de fysieke natuurcompensatie wordt uitgevoerd van 0,085 ha langs de oprijlaan vanaf de N225 - eventueel (deels) worden omgezet van GO naar GNN. Het vlak is ruim 1,0 ha groot.

Meer dan de helft van de ruim 1,0 ha bestaat nu reeds uit natuurwaarden die (minimaal) gelijkwaardig zijn aan het natuurtype 'N16.03 Droog bos met productie', in de vorm van onder meer oude zomereiken en beuken en hellingbos (zie de bomen binnen het blauw omlijnde vlak op de luchtfoto op afbeelding 10 en zie ook de foto's van de uitgangssituatie, afbeeldingen 11 en 12). Dit gegeven en de ligging op de overgang naar het Renkums Beekdal maken de locatie ecologisch gezien veel waardevoller dan de grasberm langs de Grote Laan waar de uitbreiding van de parkeerstrook is voorzien.

Afbeelding 10 (links), 11 (rechtsboven) en 12 (rechtsonder): bos met onder meer (oude) zomereiken en beuken en hellingbos ter plaatse van de locatie die - aanvullend aan de locatie waar de fysieke natuurcompensatie van 0,085 ha langs de oprijlaan vanaf de N225 wordt uitgevoerd - eventueel (deels) kan worden omgezet van GO naar GNN.

3. Groene Ontwikkelingszone (GO)

Voor nieuwe activiteiten of ontwikkelingen binnen de GO gelden sinds februari 2022 nieuwe regels. Deze regels zijn opgenomen in de 'Omgevingsverordening Gelderland'. In de GO is plaats voor ruimtelijke ontwikkelingen als die gekoppeld worden aan een investering in natuur en landschap. Bij een ruimtelijke ontwikkeling in de GO moeten de kernkwaliteiten van het betreffende gebied per saldo en naar rato worden versterkt. Per saldo betekent dat gecompenseerd moet worden voor de waarden die eventueel verloren gaan. Naar rato betekent dat (naast per saldo) de grootte en de aard van de ontwikkeling bepalen hoeveel er versterkt moet worden. Naast het investeren in de kernkwaliteiten mag een ontwikkeling in de GO niet ten koste gaan van de samenhang van het natuurnetwerk. De versterking moet worden uitgewerkt in een versterkingsplan. Gedeputeerde Staten hebben nadere regels vastgesteld voor de versterking in de GO.

In het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (2017) is het te behouden gebouw De Emmapleinen 'wegbestemd'. Het gebouw ligt binnen de GO (rood omkaderd op afbeelding 13). Dat geldt ook voor 17 nieuwe parkeerplaatsen die nodig zijn voor het behouden van De Emmapleinen plus 5 voor omwonenden. Deze 22 parkeerplaatsen (onder een hoek) komen aan de westzijde van de Kortenburg (oranje omkaderd op afbeelding 13). Deze locatie was in de uitgangssituatie reeds grotendeels geasfalteerd (parallelweg met informele parkeergelegenheid; zie afbeelding 14). In het Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Wageningen (2014) heeft deze locatie echter de bestemming 'Bos' zonder een functieaanduiding voor parkeren. In het nieuwe bestemmingsplan krijgen de 22 parkeerplaatsen een functieaanduiding.

Afbeelding 13: Ligging Gelders Natuurnetwerk (GNN; donkergroen) en Groene Ontwikkelingszone (GO; lichtgroen); bron: ruimtelijkeplannen.nl. Het te behouden gebouw De Emmapleinen is rood omlijnd. Ter plaatse van de oranje omlijning komen 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg.

Afbeelding 14: Uitgangssituatie van de locatie langs de Kortenburg waar 22 parkeerplaatsen komen. In de uitgangssituatie was de locatie reeds grotendeels geasfalteerd als parallelweg met informele parkeergelegenheid.

Toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland: § 2.6.5 Instructieregels bestemmingsplan Groene ontwikkelingszone

Artikel 2.52 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

1. Voor zover een bestemmingsplan van toepassing is op locaties binnen de Groene ontwikkelingszone, laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:
 - a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
 - b. de samenhang niet verloren gaat.
2. Gedeputeerde Staten stellen regels vast om de versterking uit te werken.

❖ De samenhang van de GO gaat niet verloren

Het gaat hier om het behouden van een al bestaand gebouw dat is gesitueerd binnen het cluster van bebouwing op het landgoed (oud en recent nieuw gebouwd). Voor de parkeerplaatsen geldt dat deze komen te liggen tussen de Kortenburg en bestaande bebouwing langs de weg, op een plek die in de uitgangssituatie reeds grotendeels geasfalteerd was. De GO wordt niet versnipperd

door het behouden van het gebouw en de aanleg van de parkeerplaatsen. De samenhang van de GO - zeker in combinatie met de omringende gebieden van het GNN - gaat niet verloren.

❖ De kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen worden per saldo en naar rato van de ingreep versterkt

Gedeputeerde Staten heeft regels vastgesteld voor de versterking van de GO: de 'Regels versterking Groene ontwikkelingszone' (juni 2022). Deze regels bepalen dat de versterking van de GO moet worden berekend aan de hand van een tabel met versterkingsmaatregelen die een verliesfactor en een impactfactor moeten compenseren (zie bijlage 2 achter deze rapportage: tabblad 1 voor de verliesfactor, tabblad 2 voor de impactfactor en tabblad 3 voor de versterkingsmaatregelen). Dit gebeurt aan de hand van een puntentelling.

Op de locatie van De Emmapleinen zou op basis van het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (2017) een culturele siertuin worden ontwikkeld. Deze siertuin wordt nu kleiner. De bomen die op de locatie van het gebouw zouden worden geplant krijgen nu elders op het landgoed een plek (zie bijlage 1 bij het landschapsplan). Er worden geen bomen gekapt. Hierdoor is geen sprake van waarden die verloren gaan. Dat geldt ook voor de aanleg van de 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg, omdat deze op een locatie komen die in de uitgangssituatie ook al grotendeels geasfalteerd was en in gebruik was als parallelweg en (informele) parkeerplaats. Ook hier worden geen bomen gekapt of andere natuurwaarden aangetast. De verliesfactor is daarom nul.

Voor de impactfactor is uitgegaan van 22 wooneenheden en 0,034 ha parkeerterrein voor de 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg. Op basis daarvan dienen 694+ versterkingspunten te worden behaald met maatregelen die de ecologische kwaliteit vergroten. Dit is zeer ruim genomen, want als uitgegaan wordt van de footprint van De Emmapleinen van 0,2775 ha in plaats van het aantal wooneenheden zijn slechts 145+ versterkingspunten vereist. En voor de locatie van de parkeerplaatsen geldt dat daar in de uitgangssituatie al geparkeerd werd (op asfalt) en dat er ter plaatse dus niet veel verandert.

Om de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen per saldo en naar rato van de ingreep te versterken worden verschillende versterkingsmaatregelen getroffen die tezamen 695 punten opleveren, voldoende om aan de vereiste versterking op basis van de verliesfactor en de impactfactor te voldoen.¹ Deze versterkingsmaatregelen staan vermeld in tabblad 3 van bijlage 2 en in de tabel op de volgende pagina, voorzien van een toelichting waarom ze de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van de GO (zie afbeelding 15) versterken. Het gaat deels om maatregelen uit het landschapsplan en deels uit aanvullende maatregelen die Zinzia inmiddels heeft uitgevoerd of nog voor oktober 2023 zal uitvoeren.

¹ Deze berekening is exclusief de aanplant van 0,43 ha bosplantsoen (oost van het hertenkamp en op en onderaan het talud van het Cirkelgebouw) en exclusief de aanplant van 58 solitaire bomen omdat deze beide maatregelen hebben plaatsgevonden als compensatie voor het plan uit 2017.

Versterkingsmaatregel	Opp.	Punten	Versterking kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen GO (zie afbeelding 15)
Struweelhaag of scheerhaag	0,02 ha	60	Op basis van het landschapsplan is per saldo 0,02 ha aan scheerhagen toegevoegd (beuk, Spaanse aak, hulst en vuilboom/sporkehout): ca. 200 meter lang en 1 meter breed. Zie bijlage 1 van het landschapsplan: pagina 45-46. De hagen dragen bij aan de cultuurhistorisch-landschappelijke waarde van het landgoed en zijn een middel om (noodzakelijke) hekwerken uit het zicht te halen. Daarnaast bieden ze leefgebied en schuilmogelijkheden voor vlinders, reptielen en (migrerende) amfibieën.
Hoogstamboomgaard	0,1 ha	200	Op basis van het landschapsplan is een hoogstamboomgaard van 0,1 ha aangeplant naast de werkschuur aan de Kortenburg. In de uitgangssituatie was dit een intensief gemaaid en soortenarm weilje. Zie hieronder: afbeelding 16 en 17. De hoogstamboomgaard maakt het landgoed meer geschikt als leefgebied voor zowel das als steenuil (foerageergebied) en draagt bij aan de ontwikkeling van biotopen voor met name vlinders en reptielen (hazelworm).
Ruigteveld of -zoom	0,34 ha	340	Aanvullend aan het landschapsplan wordt een ruigteveld van ca. 0,34 ha ontwikkeld ten oosten en zuidoost(en) van het hertenkamp en de oprijlaan vanaf de N225, op de overgang van het bos naar het beekdal. Dit ruigteveld sluit aan op het ruigteveld dat wordt ontwikkeld op de compensatiegronden GNN (zie hoofdstuk 2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)). In de uitgangssituatie bestond de locatie van het ruigteveld hoofdzakelijk uit intensief gemaaid en soortenarm grasland. Zie hieronder: afbeelding 16 en 18. Het ruigteveld draagt bij aan de geschiktheid van het landgoed als leefgebied voor zowel das als steenuil (foerageergebied) en aan de ontwikkeling van biotopen voor met name vlinders en reptielen (ringslang, hazelworm). Bovendien draagt het ruigteveld bij aan het creëren van een natuurlijke, gevarieerde en geleidelijke overgang van de bosrand van de Veluwe bossen naar het meer cultureel beekdal met kruiden- en faunarijke graslanden.
Takkenril/houtstapel	0,015 ha	75	Aanvullend aan het landschapsplan zijn langs de rand van het beekdal (ten oosten van het hertenkamp) broeihopen voor ringslangen geplaatst over een strook van 3 x 50 meter (0,015 ha). Zie hieronder: afbeelding 16 en 19. De broeihopen dragen daarmee bij aan de ontwikkeling van biotopen voor reptielen (voortplantingsplaatsen voor ringslangen).
Nestkast steen-, bos- of kerkuil	2	20	Aanvullend aan het landschapsplan wordt zowel bij de hoogstamboomgaard als langs de rand van het beekdal ten oosten van het hertenkamp een nestkast geplaatst voor steenuilen. Zie hieronder: afbeelding 16. Dit draagt bij aan de geschiktheid van het landgoed voor steenuilen (broedgelegenheid).
TOTAAL		695	

Aanvullend heeft Zinzia in de GO:

- een gierzwaluwnestkast geplaatst op de werkschuur naast de hoogstamboomgaard;
- negen vleermuizenkasten geplaatst op de oudbouw van Oranje Nassau's Oord (de vleermuiskasten zijn aangebracht tijdens de nieuwbouw; dat zou tijdelijk zijn maar Zinzia heeft ervoor gekozen ze permanent te laten hangen);
- vleermuisvriendelijke verlichting op het terrein geplaatst.

Omdat deze typen maatregelen niet in de tabel van de provincie als versterkingsmaatregel zijn opgenomen, zijn ze vooralsnog niet meegeteld als versterkingsmaatregelen. Dat neemt niet weg dat ze voor een verdere versterking van de natuurkwaliteit in de GO zorgen.

ALGEMEEN	Nr.	67
	Gebiedsnaam	Wageningen - Wolfheze
KERNKWALITEITEN	natuur en landschap	• Overgangen tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn met de dorpen en enen van Wageningen, Renkum en Heelsum • onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe • Parel/A-locatie bos Wageningse Berg: plateaubos en helling met overgangen van wintereiken-beukenbos naar essen-iepenbos en schietwilgenbos • Renkumse Poort: uitwisselingsgebied van planten en dieren tussen de Veluwe en het dal van de Neder-Rijn; op de Wageningse Berg onbebouwde contactzone • Renkumse Heide en Reyerskamp: open ontginning op sandrvlakte, deels weer teruggegeven aan de natuur • leefgebied das • leefgebied steenuil • cultuurhistorische waarden van de landgoederen (o.a. Oranje-Nassau's Oord, oude ontginningen en kavelpatronen, hakhout, houtwallen, singels, sprengen en beken en boerderijen • abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
	aardkundige waarden	• +: Stuwwal van Lunteren - Wageningen; Sandr van Wolfheze
	waardevol open gebied of verkaveling	• +
	parel	• +
	natte landnatuur	• nee
ONTWIKKELINGSDOELEN	natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone	• ontwikkeling ecologische verbinding Renkumse Poort: dekking voor het wild • vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N225 en spoorlijn • ontwikkeling heidevelden, oude bossen en cultuurhistorische gebruiksvormen (hakhout) • ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden+X142 • ontwikkeling singels en ruigtestroken • ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën • ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen • ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen (Celtic fields) en beheersvormen • ontwikkeling van geleidelijke overgangen in het landschap graslanden

Afbeelding 15: kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van GO-gebied 67 'Wageningen - Wolfheze' (bron: Bijlage Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone, provincie Gelderland).

Afbeelding 16: locaties van versterkingsmaatregelen binnen de GO (en grenzend aan het GNN); de locaties van de steenuilenkasten zijn indicatief. Op de kaart is het huidige GNN donkergroen en de huidige GO lichtgroen (bron: ruimtelijkeplannen.nl.). Voor de ligging van de hagen wordt verwezen naar bijlage 1 in het landschapsplan (blz. 45).

Afbeelding 17 (links): uitgangssituatie op de locatie waar een hoogstamboomgaard wordt ontwikkeld.
Afbeelding 18 (rechts): uitgangssituatie op de locatie waar een ruigteveld wordt ontwikkeld in de GO.

Afbeelding 19: locatie (in de strook achter de jonge aanplant) waar broeihopen voor ringslang zijn aangelegd, aan de rand van het beekdal.

Artikel 2.53a (onderzoek kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone)

1. Bij toepassing van artikel 2.52 bevat de toelichting bij het bestemmingsplan een beschrijving van de resultaten van het onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone.
2. In de beschrijving van de onderzoeksresultaten worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige:
 - a. actuele en potentiële natuurwaarden;
 - b. in de bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde soorten en soorten van nationale Rode Lijsten; en
 - c. ecologische samenhang.
3. Voor zover de ontwikkeling of activiteit daar effect op kan hebben, wordt in de beschrijving van de onderzoeksresultaten betrokken de in het gebied aanwezige:
 - a. kwaliteit van water, bodem en lucht;
 - b. stilte, rust en duisternis; en
 - c. landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische, bodemkundige waarden en het reliëf.

❖ Te verwachten effecten van de activiteit of ontwikkeling op de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van de GO en effecten op (bij of krachtens de Wet natuurbescherming aangewezen) beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten en (andere) actuele en potentiële natuurwaarden

Zie hierboven onder artikel 2.52 de resultaten van het onderzoek naar de te verwachten effecten op de samenhang en kwaliteit (kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen) van de GO. De conclusie is dat de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen van de GO per saldo en naar rato worden versterkt. Voor de oppervlakte van de GO zelf geldt dat deze ongewijzigd blijft (met uitzondering van het deel dat wordt omgezet in GNN, zie hoofdstuk 2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)).

Als het gaat om het oppervlakte aan natuur(beheer)typen is er evenmin sprake van oppervlakteverlies, omdat op de locatie van het te behouden gebouw De Emmapleinen (met een footprint van 2.775 m²) een siertuin zou komen met vooral een cultureel/landschappelijke waarde maar niet een potentiële hoge natuurwaarde. De bomen die daar geplant zouden worden, krijgen nu elders op het landgoed een plek (zie bijlage 1 bij het landschapsplan). Omdat het gebouw De Emmapleinen behouden blijft is de impact op de bestaande natuurwaarden

beperkt. In het bestemmingsplan wordt apart ingegaan op de bescherming van beschermde soorten. Soorten van de nationale Rode lijsten worden niet verwacht ter plaatse van het gebouw.

Zoals eerder al aangegeven geldt voor de aanleg van de 22 parkeerplaatsen langs de Kortenburg dat deze op een locatie komen die in de uitgangssituatie al grotendeels geasfalteerd was en in gebruik was als parallelweg en (informele) parkeerplaats. Hier worden evenmin bomen gekapt en er gaat geen oppervlak aan andere natuurwaarden verloren. De locatie is niet van belang voor beschermde soorten of soorten van nationale Rode lijsten.

De versterkingsmaatregelen dragen (per saldo) bij aan versterking van de (potentiële) waarde van het GO-gebied voor beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten, bijvoorbeeld:

- reptielen als ringslang (broeihopen, ruigteveld) en hazelworm (scheerhagen, hoogstamboomgaard, ruigteveld);
- vogels als torenvalk, steenuil, boerenzwaluw, grasmus, grauwe vliegenvanger, kneu, putter (hoogstamboomgaard, ruigteveld, nestkasten voor steenuil);
- zoogdieren als boommarter, wezel, hermelijn, bunzing, egel, haas, eekhoorn, laatvlieger, rosse vleermuis (scheerhagen, hoogstamboomgaard, ruigteveld).

❖ Effect op de kwaliteit van water, bodem en lucht en op de mate van stilte, rust en duisternis

Het behouden van De Emmapleinen (en het niet aanleggen van de siertuin ter plaatse van het gebouw) en het formaliseren van de parkeerplaatsen langs de Kortenburg heeft geen wezenlijke effecten op de kwaliteit van water, bodem en lucht. (Op stikstof - depositie op Natura2000 - wordt apart ingegaan in de toelichting van het bestemmingsplan.) Het gebouw is een bestaand gebouw en is gesitueerd binnen het cluster van bebouwing op het landgoed en op de locatie van de parkeerplaatsen langs de Kortenburg werd al geparkeerd. De 17 parkeerplaatsen voor Zinzia worden bovendien alleen overdag gebruikt en zijn gelegen tussen de Kortenburg en bestaande bebouwing langs de weg. Hierdoor is er evenmin een wezenlijk effect op de stilte, rust en duisternis in het GO-gebied.

❖ Effect op de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en bodemkundige waarden en het reliëf

Het behouden van De Emmapleinen (en het niet aanleggen van de siertuin ter plaatse van het gebouw) en het formaliseren van de parkeerplaatsen heeft geen invloed op geomorfologische en bodemkundige waarden of op het reliëf. In het landschapsplan is uitgebreid ingegaan op de cultuurhistorisch-landschappelijke inpassing van De Emmapleinen.

Artikel 2.53b (versterkingsplan)

Als de Groene ontwikkelingszone wordt versterkt op grond van artikel 2.52, eerste lid, onderdeel a, bevat het bestemmingsplan dat de activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt een versterkingsplan, dat in ieder geval inzicht geeft in:

- a. hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd;*
- b. hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de versterking plaatsvinden;*
- c. hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd;*
- d. de locatie waar de nadelige gevolgen voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone optreden; en*
- e. de locatie waarop de versterking plaatsvindt.*

- ❖ Versterkings-/beheerplan: hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd & hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd

Versterkings-maatregel	<u>Hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd</u>	<u>Hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd</u>
Struweelhaag of scheerhaag	De scheerhagen zijn in 2021 aangeplant.	Voor het ontwikkelen van gevarieerde hagen (die door de variatie een hogere ecologische waarde hebben) is een mix van beuk, Spaanse aak, hulst en vuilboom/sporkehout aangeplant. Snoeiwerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen half juli en begin maart (buiten het broedseizoen van vogels).
Hoogstam-boomgaard	De hoogstamboomgaard is in december 2020 aangeplant.	De bomen worden gesnoeid wanneer dit nodig is, maar buiten het broedseizoen. Indien bomen dood zouden gaan, worden deze vervangen. De boomgaard wordt 1 x per jaar gemaaid of geklepeld, waarbij het maaisel blijft liggen, eveneens buiten het broedseizoen).
Ruigteveld of -zoom	Het ruigteveld wordt sinds 2021 ontwikkeld door een omschakeling in het maai-beheer van 1 x per maand naar 1 x per jaar. Er komen nu al spontaan soorten op als ratelaar en havikskruid.	Het ruigteveld wordt extensief beheerd: er wordt 1 x per jaar gemaaid (buiten het broedseizoen) waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Dit beheer wordt door Zinzia meegenomen in het beheer van het Renkums Beekdal als dit gemaaid wordt. Met het vrijgekomen maaisel worden de broeihopen voor de ringslang in stand gehouden (zie hieronder).
Takkenril/houtstapel	De broeihopen voor de ringslang zijn in 2021 aangelegd.	De broeihopen voor de ringslang zijn gemaakt van het vrijgekomen maaisel van de ruigtevelden. De broeihopen worden in stand gehouden door - wanneer nodig - nieuw maaisel van de ruigtevelden toe te voegen.
Nestkast steen-, bos- of kerkuil	De nestkasten voor de steenuil worden voor oktober 2023 geplaatst.	De nestkasten worden binnenin voorzien van wat kleine takjes, zaagsel of oude houtsnippers als nestmateriaal. De nestkasten worden 1 x per jaar (in de periode september-november) gecontroleerd, schoongemaakt en voorzien van een schone laag nestmateriaal.

- ❖ Versterkingsplan: hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de versterking plaatsvinden

Monitoring van en rapportage over de uitvoering is niet van toepassing, omdat alle versterkingsmaatregelen reeds zijn uitgevoerd voordat het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld. Het beheer valt onder het reguliere beheer van Zinzia en wordt daarom niet apart vastgelegd.

- ❖ De locaties waar de nadelige gevolgen voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de GO optreden

Voor de locaties waar de ontwikkelingen plaatsvinden in de GO wordt verwezen naar afbeelding 13. Deze locaties liggen niet in een ecologische verbindingszone en leiden niet tot een aantasting van de kwaliteit van natte landnatuur.

❖ De locaties waarop de versterking plaatsvindt

Voor de locaties waarop de versterking plaatsvindt wordt verwezen naar afbeelding 16. De versterkingsmaatregelen worden grotendeels getroffen binnen of grenzend aan het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan (zie hieronder, onder Artikel 2.53c). De locaties waar de versterkingsmaatregelen worden getroffen liggen binnen de GO en grenzen aan het GNN, waardoor de maatregelen zoveel mogelijk bijdragen aan de samenhang van de GO met het GNN. De maatregelen worden getroffen op locaties die bijna allemaal verder van verstoringsbronnen (bebouwing, wegen) afliggen dan de locaties waar de ontwikkelingen plaatsvinden.

Artikel 2.53c (borging versterking)

Planologische verankering van de versterking vindt plaats in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan als waarin de nieuwe activiteit of ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

❖ Hoe de planologische verankering van de versterking plaatsvindt

De versterking van de GO vindt grotendeels plaats in het plangebied van het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO. De hoogstamboomgaard valt binnen dit plan en deze krijgt de (nieuwe) bestemming 'Natuur' (in het oude plan had deze locatie de bestemming 'Bos'). Ook het (noordelijk deel van het) ruigteveld (oostelijk van het hertenkamp) en de broeihopen vallen binnen het nieuwe plan en deze krijgen de (nieuwe) bestemming 'Bos' (in het oude plan hadden deze locaties de bestemming 'Maatschappelijk').

De scheerhagen vallen onder het oude Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO (maart 2017). Deze zijn aangelegd ter plaatse van de bestemming 'Maatschappelijk'. De aanleg van scheerhagen is mogelijk binnen deze bestemming.

Ook het zuidelijke deel van het ruigteveld (het deel tussen de oprijlaan vanaf de N225 en het Renkums Beekdal) valt buiten het nieuwe bestemmingsplan. De gronden waarop dit deel van het ruigteveld wordt ontwikkeld vallen binnen het Bestemmingsplan Buitengebied (november 2014), ter plaatse van de bestemmingen 'Bos' en 'Agrarisch met waarden - Natuur en landschap'. Beide bestemmingen maken het mogelijk een ruigteveld te ontwikkelen.

Artikel 2.53d (borging uitvoering versterking)

1. *De uitvoering van de versterking wordt verzekerd door het opnemen van een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan, waarin wordt bepaald dat:*
 - a. *alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan als de maatregelen overeenkomstig het versterkingsplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of een kortere termijn als dat mogelijk is, na vaststelling van het bestemmingsplan waarin de activiteit is toegelaten; en*
 - b. *de maatregelen overeenkomstig het versterkingsplan in stand worden gehouden.*
2. *In afwijking van het eerste lid, onder a, geldt dat als op de locatie van de fysieke ingreep een beschermde inheemse diersoort of een soort, genoemd in de nationale Rode Lijsten, voorkomt, alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan nadat de maatregelen conform het versterkingsplan zijn uitgevoerd.*

❖ Hoe de uitvoering van de versterking is geborgd

In het nieuwe Bestemmingsplan Kortenburg 4 ONO is een voorwaardelijke verplichting opgenomen, waarin wordt bepaald dat:

- a. alleen gebruik kan worden gemaakt van de bouw- of gebruiksmogelijkheden als de maatregelen overeenkomstig dit versterkingsplan worden uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar, of zo mogelijk een kortere termijn, na vaststelling van het bestemmingsplan; en
 - b. de maatregelen overeenkomstig dit versterkingsplan in stand worden gehouden.
- Alle maatregelen zijn voor de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan uitgevoerd conform dit versterkingsplan.

4. Natura2000

In het vigerende bestemmingsplan is langs de westzijde van de Grote Laan een functieaanduiding voor parkeren opgenomen met een totale grootte van ruim 0,05 ha (zie afbeelding 20). Deze langsparkerstrook ligt binnen Natura2000-gebied 'Veluwe'. Ter plaatse van een groot deel van deze parkeerstrook is echter geen beschermd habitatype of leefgebied aanwezig. Een klein deel van de parkeerstrook ligt ter plaatse van een plek die is aangeduid als leefgebied 'Lg13 Bos van arme zandgronden'.

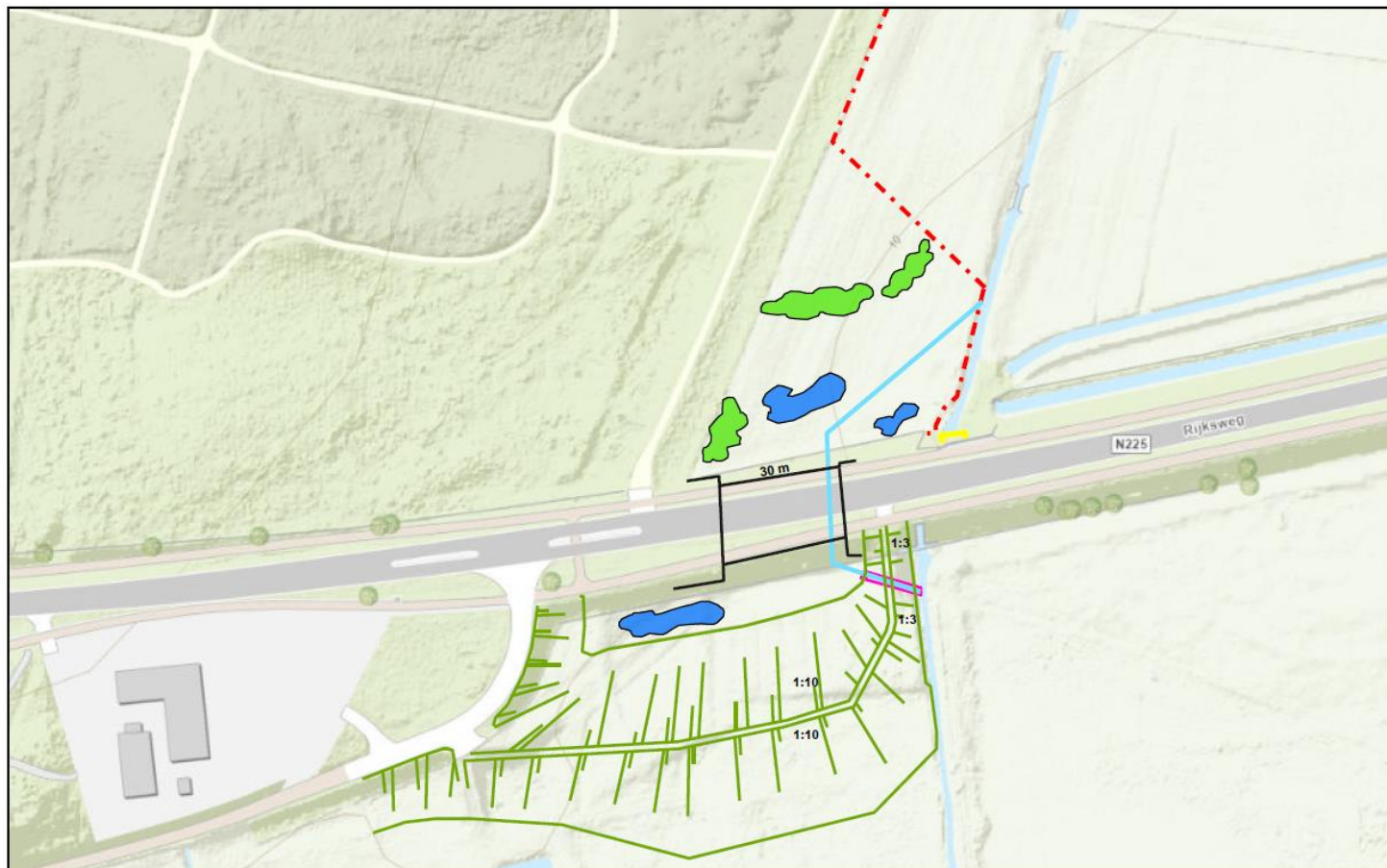
Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan wordt de parkeerstrook in de lengte (aan de noordzijde) en in de diepte (aan de westzijde) uitgebreid tot een strook met een oppervlakte van in totaal circa 0,1 ha (ca. 180 m x 5,5 m), met in de nieuwe situatie in totaal 25 parkeerplaatsen op roostermatten en 41 reserveparkeerplaatsen op gras. Dat betekent dat er sprake is van een toename aan parkeren binnen Natura2000 van iets minder dan 0,05 ha. Het grootste deel van de uitbreiding vindt plaats in het deel waar geen beschermd habitatype of leefgebied aanwezig is (zie het geel omlijnde gebied met een lichtgroene achtergrond op afbeelding 21). Ongeveer 0,006 ha (60 m²) van de uitbreiding van de parkeerstrook vindt plaats binnen het leefgebied 'Lg13 Bos van arme zandgronden' doordat ter plaatse de bestaande parkeerstrook ca. 1,5 meter dieper wordt ten behoeve van haaks parkeren (zie het rood omlijnde gebied met een blauwgroene achtergrond op afbeelding 21). In de uitgangssituatie bestond echter de gehele zone waar parkeren is voorzien uit een intensief gemaaid grasberm met enkele jonge bomen (zie afbeelding 3). De bomen worden gehandhaafd.

Adviesbureau De Groene Ruimte uit Wageningen (tegenwoordig ATKB) heeft in het rapport 'QuickScan Wet Natuurbescherming, Oranje Nassau's Oord, Wageningen' (De Groene Ruimte, november 2020) onderzoek gedaan naar effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura2000-gebied. Daarin wordt aangegeven dat de parkeerplaatsen op halfverharding slechts een zeer beperkt aantal vierkante meters omvat van het totale oppervlak van het Natura2000-gebied 'Veluwe' en dat er daarom in ecologisch opzicht geen sprake is van een significant negatief effect.

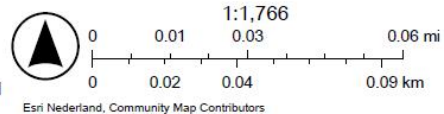
Afbeelding 20 (links): het reeds vergunde deel van de parkeerstrook aan de boszijde van de Grote Laan betreft het gebied binnen de stippellijn in het groene vlak (functieaanduiding 'parkeerterrein' in het vigerende Bestemmingsplan Kortenburg 4, ONO uit 2017). Afbeelding 21 (rechts): de ligging van de strook van 25 parkeerplaatsen op roostermatten en 41 reserveparkeerplaatsen op gras in de nieuwe situatie langs de westzijde van de Grote Laan die binnen Natura2000-gebied 'Veluwe' is gelegen: het geel omlijnde gebied met een lichtgroene achtergrond betreft de parkeerplaatsen die zijn gelegen op een locatie waar geen beschermd habitattype of leefgebied aanwezig is; het rood omlijnde gebied met een blauwgroene achtergrond betreft de parkeerplaatsen die zijn gelegen op een locatie die is aangeduid als leefgebied 'Lg13 Bos van arme zandgronden' (bron: calculator.aerius.nl).

Bijlage 1: Indeling Renkums Beekdal met faunapassage onder de N225

22-9-2022

— Onderdoorgang N225	- - - Aangepast schapenraster met dassenonderdoorgang	— Cultuurhistorisch gemaal
— Buitendijkse plooiing	— Indeling poelen	— Duiker + eventueel extra gemaal
— Omlegging beek	— Begeleidende beplanting poelen	Topo

Rosalie Joosse

Bijlage 2: Tabel Versterkingsmaatregelen Groene Ontwikkelingszone

- Tabblad 1: Verliesfactor
- Tabblad 2: Impactfactor
- Tabblad 3: Versterkingsmaatregelen

Tabblad 1: Verliesfactor

categorie	voorbeelden van beheertypen	punten /eenheid	opper-vlakte (ha)	punten
Natuurvriendelijke oever, poel, zoete plas	L01.15, L01.01, N04.02	4000		0
Houtwal, houtsingel, elzensingel, bomenlaan, rij knotwilgen, solitaire bomen (niet Wnb beschermd hout opstand)	L01.02, L01.03, L01.07, L01.08	leeftijd < 25 jaar leeftijd 25-100 jaar leeftijd >100 jaar	3000 4000 5000	0 0 0
Struweelhaag of Hoogstamboomgaard	L01.05 en L01.06 L01.09	4000 2700		0 0
Moeras, rietland	N05.04	2700		0
Nat schraalland / vochtig hooiland	N10.01 en N10.02	2000		0
Vochtig	N13.01	1000		0
Droge natuurgraslanden	N11.01, N12.02, N12.03	1000		0
Kruiden- en faunarijke	N12.05	1000		0
Ruigteveld of -zoom	N12.06	1000	0	0
Alle typen bos die niet Wnb beschermd houtopstand zijn	N14, N15, N16 en N17	leeftijd < 25 jaar leeftijd 25-100 jaar leeftijd >100 jaar	3000 4000 5000	0 0 0
VERLIESPUNTEN				0 opp. (ha) 0,00

Tabblad 2: Impactfactor

categorie	eenheid	basispunten /eenheid	aantal eenheden	toeslagfactoren nieuwe functie op deze locatie	indien van toepassing factor verhogen	open landschap	indien van toepassing factor verhogen	aardkundig e waarden voor zover BUITEN open landschap	indien van toepassing factor verhogen	ligging in EVZ	indien van toepassing factor verhogen	Impactpunten basis incl. toe- slagen
woningen	wooneenheid	20	22	2	1	2	1	1,5	1,5	1,25	1	440
	ha. woonbestemming	400		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
woonwijk	wooneenheid	25		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
	ha woonwijk	600		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
bedrijventerrein - milieucategorie 1 en 2	ha. bedrijventerrein	1500		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
milieucategorie 3 en 4	ha. bedrijventerrein	3000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
milieucategorie 5 en 6	ha. bedrijventerrein	4500		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
windturbine *	aantal turbines	600		1,5	1	1	1	1	1	1,25	1	0
	verstoringsafstand (m)											0
	verstoringsgraad (%)											0
zonnepark	ha. functioneel zonneveld	600		1,5	1	1,5	1	1,25	1	1,25	1	0
parkeerterrein	ha. verharding of half verharding	1000	0,034	2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	34
wegen <80 km/uur	ha. verharding	2000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
middel 80-99 km/uur	ha. verharding	3000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
wegen >= 100 km/uur	ha. verharding	4000		2	1	2	1	1,5	1	1,25	1	0
IMPACTPUNTEN												694 opp. (ha) 0,03
												excl. wind-turbine

windturbine * Impact = 600 x aantal windturbines x verstoringsafstand(m) x verstoringsafstand(m) / 10000 x pi x verstoringsgraad %

Tabblad 3: Versterkingsmaatregelen

categorie	voorbeelden van beheertypen	basis	opp (ha)	factor tijdelijke maatregel	indien van toepassing factor verlagen	factor bijdrage EVZ	indien van toepassing factor verhogen	Verster- kings- punten	
								basis	incl. toeslagen
Natuurvriendelijke oever	L01.15	3000		0,7	1	1,25	1	0	0
Poel (max. 0,3 hectare per stuk)	L01.01	3000		0,7	1	1,25	1	0	0
Houtwal, houtsingel, elzensingel,	L01.02 en L01.03	3000		0,7	1	1,25	1	0	0
Struweelhaag of scheerhaag	L01.05 en L01.06	3000	0,02	0,7	1	1,25	1	60	60
Laan (dubbele bomenrij)	L01.07	3000		0,7	1	1,25	1	0	0
Rij knotwilgen	L01.08	3000		0,7	1	1,25	1	0	0
Hoogstamboomgaard	L01.09	2000	0,1	0,7	1	1,25	1	200	200
Zoete plas	N04.02	2000		0,7	1	1,25	1	0	0
Dynamisch moeras	N05.04	2000		0,7	1	1,25	1	0	0
Nat schraalland / Vochtig hooiland	N10.01 en N10.02	2000		0,7	1	1,25	1	0	0
Vochtig weidevogelgrasland	N13.01	1000		0,7	1	1,25	1	0	0
Droge natuurgraslanden	N11.01, N12.02, N12.03	1000		0,7	1	1,25	1	0	0
Kruiden- en faunarijke akker	N12.05	1000		0,7	1	1,25	1	0	0
Ruigteveld of -zoom	N12.06	1000	0,34	0,7	1	1,25	1	340	340
Alle typen natuurlijk bos	N14, N15, N16 en N17	2000		0,7	1	1,25	1	0	0
<i>Speciale elementen</i>									
Stobbenwallen	hoge toegevoegde waarde over kleine oppervlakten	5000		0,7	1	1,25	1	0	0
Takkenril/ houtstapel	hoge toegevoegde waarde over kleine oppervlakten	5000	0,015	0,7	1	1,25	1	75	75
Nestkast steen, bos- of kerkuil		10	2	0,7	1	1,25	1	20	20
Bijenhotel	per m2 functioneel oppervlak	10		0,7	1	1,25	1	0	0
Kleine zoogdier tunnel	das, bever, kleine marters e.a.	100		0,7	1	1,25	1	0	0
Herpetofaunatunnel	reptielen en amfibieën	300		0,7	1	1,25	1	0	0
Boombrug	marters, eekhoorn	100		0,7	1	1,25	1	0	0
'Hop-over'	vleermuizen, vlinders en vogels	100		0,7	1	1,25	1	0	0
Loopstroken of -richels	bij bestaande brug of duiker, voor zoogdieren	100		0,7	1	1,25	1	0	0
			VERSTERKINGSPUNTEN					695	opp. excl. speciale elementen
VEREISTE VERSTERKING			694	BALANS					1 0,46

Voor een toelichting op de versterkingsmaatregelen zie pagina 17 van de hoofdrapportage 'Bestemmingsplan Kortenbug 4 ONO: plan inzake compensatie Gelders Natuurnetwerk en versterking Groene Ontwikkelzone'.